

JURAOPLÆG

AF PH.D., ADJUNKT, CAROLINE ADOLPHSEN

pTRÆSEN

DAGENS EMNER

- › **‘Siden sidst’ – Ændringer i den socialretlige og familieretlige lovgivning**
- › **Brush-up – de overordnede regler og de primære problemer i praksis**
- › **Spørgsmål fra jer**
- › **Særligt om efterværn og efterværnsbevis**

OG HUSK....

- › **Jeg er her for at fortælle om reglerne!**

- › **... jeg har ikke lavet dem 😊**

TVANGSADOPTION

- › **Stk. 2. Tvang i særlige tilfælde, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det.**
- › **Stk. 3. Adoption af et barn under 1 år**
  - › ‘**godtgjort**, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet’ og
  - › ‘ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.’
- › **Stk. 4. Adoption af et anbragt barn**
  - › Anbragt i mindst 3 år
  - › ‘**godtgjort**, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.’
- › **Ny Stk. 3.**
  - › Betingelserne for anbringelse i SEL § 58, stk. 1, nr. 1 eller 2, er opfyldt, og
  - › ‘**sandsynliggjort**, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet, og
  - › Adoption af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst vil bedst for barnet.
- › **Ny Stk. 4. Plejebørn**
  - › Betingelserne for anbringelse i SEL § 58, stk. 1, er opfyldt
  - › Kvalificeret tilknytning mellem barnet og plejefamilien
  - › Skadeligt at bryde tilknytning af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst

TVANGSADOPTION

- › **Forvaltningens rolle**
- › **Børn- og ungeudvalgets rolle**
- › **Sagens gang**

LOV OM VOKSENANSVAR (FREMSÆTTES 16/17 MARTS)

- › Erstatte de gældende regler om magtanvendelse (magtanvendelsesbekendtgørelsen) pr. 1/1 2017
- › Opstiller nye regler og justerer de tidligere regler + giver begrænset adgang til magtanvendelse i professionelle plejefamilier

LOV OM VOKSENANSVAR

1. Plejefamilier, jf. § 66a, stk. 1,*
  2. **Kommunale plejefamilier, jf. § 66a, stk. 1***
  3. Netværksplejefamilier, jf. § 66a, stk. 2,*
  4. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66a, stk. 6,*
  5. Opholdssteder for børn og unge, jf. § 67, *eller*
  6. Døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, jf. § 67.
1. Plejefamilier, jf. § 66a, stk. 1,*
  2. **Kommunale plejefamilier, jf. § 66a, stk. 1**
  3. Netværksplejefamilier, jf. § 66a, stk. 2,*
  4. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66a, stk. 6,*
  5. Opholdssteder for børn og unge, jf. § 67, *eller*
  6. Døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, jf. § 67.

+ Hjemmel til magt på interne skoler

*) Ingen hjemmel til magtanvendelse i serviceloven eller

*) Ingen hjemmel til magtanvendelse i serviceloven eller

LOV OM VOKSENANSVAR

› Almindelige betingelser – forslaget § 7:

- › Indgrebet skal stå i rimeligt forhold til formålet (proportionalitet)
- › Indgrebet må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand
- › Magtanvendelsen skal begrænses til det absolut nødvendige og kun ske, hvor alle muligheder for frivillig medvirken er afsøgt
- › Der skal tages størst muligt hensyn til barnet selv og andre tilstedeværende
- › Magtanvendelse er ikke tilladt i afstraffelses- og behandlingsøjemed
- › Ydmygende, hånende og anden nedværdigende behandling er forbudt
- › Akut uhjemlet magtanvendelse skal vurderes efter straffelovens bestemmelser om nødværge

LOV OM VOKSENANSVAR

Bekendtgørelsens § 2

- › **Fastholdelse/Føring**
- › **Betingelser:**
  - › Fortsat ophold i fællesskabet *uforsvarligt*
Eller
  - › Forhindres i at skade sig selv eller andre
- › **Afgørelsen træffes af medarbejderen selv**

Forslagets § 8 og 10

- › **Fastholdelse/Føring (§ 10)**
- › **Betingelser:**
  - › Fortsat ophold i fællesskabet *uforsvarligt*
Eller
  - › Forhindres i at skade sig selv eller andre
- › **Afgørelsen træffes af medarbejderen selv**
- › **§ 8: Kortvarig fastholdelse eller bortvisning fra fællesskabet af hensyn** ⁹
til daglig omsorg, tryghed eller trivsel

LOV OM VOKSENANSVAR

- › Afværgenhjælp – forslaget § 9
  - › Kortvarig fastholdelse eller føring
  - › Hvis det er *nødvendigt* for at forhindre eller afværge ødelæggelse eller beskadigelse af ting i et *ikke ubetydeligt omfang*

LOV OM VOKSENANSVAR

- › **Tilbageføring– forslaget § 11**
  - › **Tilbageføre som led i omsorgspligten**
  - › **Ved adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet selv eller andre**
  - › **Evt med politiets bistand**

LOV OM VOKSENANSVAR

- › **Anvendelse af rusmiddeltest med samtykke – forslagens § 6**
  - › Ved misbrug eller **konkrete grunde** til at antage, at barnet eller den unge har indtaget rusmidler
  - › Forudsætter et **generelt samtykke** fra barnet + forældremyndighedsindehaveren, hvis barnet er under 12 år
  - › Barnet og forældrene skal informeres om reglerne for aflæggelse af rusmiddeltest forud for afgivelse af et generelt samtykke hertil
  - › Det er en forudsætning, at barnet medvirker frivilligt

LOV OM VOKSENANSVAR

- › **Særligt om husordener – Forslagets § 5: Opholdssteder og døgninstitutioner *kan* fastsætte husordener**
  - › Husordenen skal være kendt af beboerne
  - › Husordenen kan angive nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen

Husregler...

- › Skal stemme med de regler, der anvendes i praksis
- › Skal begrundes i stedets formål
- › Skal være saglige
- › Skal være proportionale (vurderes i forhold til formålet)
- › Kan ikke gå længere end, hvad forældremyndighedsindehaveren ville kunne bestemme
- › Kan KUN berettige til ”mindre” indgreb i friheden
- › Er ikke genvej til indgreb i friheden, der er reguleret i forvejen
- › Kan ikke håndhæves ved brug af magt (uden særskilt hjemmel)

LOV OM VOKSENANSVAR

Nuværende regel (bekg § 11)

14 dage i begyndelsen af anbringelsen

› Flere-delt beslutningsproces:

1. Børn-og Ungeudvalget
2. Kommunalbestyrelsen
3. Lederen.
4. Den enkelte medarbejder

› Betingelser:

- › Væsentlig betydning for barnets/den unges behov for støtte

og

- › Afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling

Foreslået regel (lov § 12)

+ 14 dage mere (+ evt 14 dage mere)

› Flere-delt beslutningsproces:

1. Børn-og Ungeudvalget
2. Kommunalbestyrelsen
3. Lederen.
4. Den enkelte medarbejder

› Betingelser:

- › Væsentlig betydning for barnets/den unges behov for støtte

og

- › Afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling

LOV OM VOKSENANSVAR

› SEL §123a og bekg §12, 14, 15 og 16 Forslagets § 18, stk. 1

› Personundersøgelse

› Betingelser:

- › Der skal være **bestemte grunde** til at formode at barnet/den unge har genstande, der strider mod ordensbestemmelser eller sikkerhedshensyn
- › Mindst to ansatte af samme køn som den mindreårige

› Afgørelsen træffes af lederen

› Personundersøgelse

› Betingelser:

- › Der skal være **bestemte grunde** til at formode at barnet/den unge har genstande, der strider mod ordensbestemmelser eller sikkerhedshensyn
- › Mindst to ansatte af samme køn som den mindreårige

› Afgørelsen træffes af lederen

LOV OM VOKSENANSVAR

› SEL §123a og bekg §12, 14, 15 og 16 Forslagets § 18, stk. 2

› Personundersøgelse

› **Personundersøgelse – sikrede og særligt sikrede afdelinger/institutioner**

› Betingelser:

› Undersøgelsen er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages

› **Undersøgelsen kan foretages**

› Når barnet anbringes på afdelingen/institutionen

› Før og efter besøg

› Før og efter fravær fra afdelingen/institutionen

› **Afgørelsen træffes af lederen**

LOV OM VOKSENANSVAR

- › **SEL §123a og bekg §12, 14, 15 og 16**
  - › **Betingelser:**
    - › Der skal være **bestemte grunde** til at formode at barnet/den unge har genstande, der strider mod ordensbestemmelser eller sikkerhedshensyn
    - › Hvis gennemgang af genstande som kommoder, tasker, poser osv., så skal barnet have tilbud om at overvære gennemgangen eller straks bagefter have besked om gennemgangen og resultatet (kan evt. gives skriftligt)
  - › **Afgørelsen træffes af lederen**
- › **Forslagets § 18, stk. 1 - rumundersøgelse**
  - › **Betingelser:**
    - › Der skal være **bestemte grunde** til at formode at barnet/den unge har genstande, der strider mod ordensbestemmelser eller sikkerhedshensyn
  - › **Afgørelsen træffes af lederen**
  - › **Sikrede/delvis sikrede + § 18, stk. 2.**

LOV OM VOKSENANSVAR

› SEL §123a og bekg § 17

› Betingelser:

- › Skal være **påkrævet af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn**
- › Genstandene skal udleveres til den mindreårige, senest når denne fraflytter stedet

› Afgørelsen træffes af lederen

Forslagets § 18, stk. 3 – tilbageholde genstande

› Betingelser:

- › Skal være **påkrævet af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn**
- › Genstandene skal udleveres til den mindreårige, senest når denne fraflytter stedet

› Afgørelsen træffes af lederen

LOV OM VOKSENANSVAR

SEL § 123 og bekg § 18:

- › **B&U kan træffe afgørelse om brev og telefonkontrol**
  - › For en bestemt periode
  - › Overfor en bestemt kreds af personer
  - › Gælder ikke breve og henvendelser fra offentlige myndigheder og barnets advokat

Forslagets § 17

- › **B&U kan træffe afgørelse om kontrol med *barnets kommunikation***
  - › For en bestemt periode
  - › Overfor en bestemt kreds af personer
  - › Gælder ikke breve og henvendelser fra offentlige myndigheder og barnets advokat

STORT OG SMÅT

- › **Vi venter stadig på vejledningen til serviceloven kapitel 11!**

- › **Nyt tvangsbegreb i psykiatrilovens § 1, stk. 4:**
  - › Tvang foreligger ikke i de tilfælde, hvor
    - › en patient er under 15 år og
    - › der foreligger informeret samtykke fra forældremyndighedens indehaver.
- ***Spørgsmål om magtanvendelse, ikke om tvang***

- › **Nye regler i forældreansvarsloven om forældremyndighed, hvis den ene forælder forvolder den andens død**
  - › Pligtmæssigt for statsforvaltningen at træffe afgørelse om forældremyndighed

BRUSH-UP PÅ FORÆLDREMYNDIGHED

- › Hvem har forældremyndigheden?
- › Hvilke myndigheder kan træffe afgørelse om forældremyndighed og samvær?
- › Kompetencefordelingen mellem forældrene?

BRUSH-UP PÅ BEHANDLING

› Unge over 15 år

- › SL § 17: En patient, der er fyldt 15 år, **kan selv** modtage **information** og give **samtykke** til behandling.
- › Forældremyndighedens indehaver **skal tillige have information**, jf. § 16, og **inddrages** i den mindreåriges stillingtagen.
- › SL § 17, stk. 2: Hvis patienten **savner den fornødne modenhed**, skal forældremyndighedsindehaveren samtykke.

BRUSH-UP PÅ BEHANDLING

› Børn under 15 år

- › **Forældremyndighedsindehaveren**/-haverne **modtager information** og **samtykker** på barnets vegne, jf. sundhedslovens § 14 og forældreansvarslovens (FOL) § 2, stk. 1
- › FOL § 3, stk. 1: **Væsentlige beslutninger** kræver **enighed** mellem forældrene
- › SL § 20: **Barnets synspunkter** skal tillige **inddrages** og dets synspunkter **tillægges vægt**, hvis de er aktuelle og relevante

SERVICELOVEN – SAMTYKKE TIL ANBRINGELSE

- › **Servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7: Frivillig anbringelse**
  - › Samtykke til anbringelsen og formålet hermed
  - › Samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge på 15+ år

- › **Servicelovens § 58: Tvangsmæssig anbringelse**
  - › Stk. 1: Tvang over for alle parter
  - › Stk. 2: Tvang trods samtykke
  - › Stk. 3: Samtykke fra den unge, tvang over for forældremyndighedsindehaveren

SERVICELOVEN – UNDER ANBRINGELSE

- › **Forældremyndigheden** forbliver hos forældrene

men...

- › Eftersom barnet ikke bor sammen med forælderen, overgår dele af forældremyndighedsindehaverens **kompetencer** til kommunen/anbringelsesstedet
  - › **Omsorgspligten:** **Under et døgnophold** efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, **modtager barnet**, den unge eller de vordende forældre **omsorg**, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.
  - › **Beslutningskompetencen:** I det omfang det må anses **for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen**, **skal** kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70, stk. 2, og § 148, **træffe afgørelse om** ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet.

SERVICELOVEN – UNDER ANBRINGELSE

- › **Udg.pkt.: *Barnet* har ret til samvær og kontakt med forældre og *netværk***
  - › Kommunalbestyrelsen kan i fornødent omfang træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og fastsætte nærmere vilkår herfor
  - › Anbringelsesstedets beføjelser?
- › **Modif: Afgørelse om overvåget eller afbrudt samvær (børn- og ungeudvalget)**
  - › 125-09: Specifikationskrav ifht personkredsen!
- › Modif: Afgørelse om at afbryde brev-, mail- eller teleforbindelse (børn- og ungeudvalget)
- › Modif: Afgørelse om, at anbringelsesstedet ikke må oplyses over for forældrene/netværket (børn- og ungeudvalget)

SÆRLIGT OM PERSONDATA OG ADGANG TIL OPLYSNINGER

- › Ingen særlige regler for anbringelsessteder – derfor forvaltningsloven/offentlighedsloven og persondataloven
  - › Statusrapporter
    - › Barnets selvstændige rettigheder ifht persondataloven – **Datatilsynet: Barnet agerer som part fra 15 år**
  - › Dagbøger
    - › Aktindsigt efter forvaltningsloven
  - › Arkivering- og kassation
    - › Der må aldrig slettes i dokumenter – skal være tydeligt, at der er foretaget ændringer
    - › Det er ok at destruere papirdokumenter, som er indskannet i et IT-system, under forudsætning af, at der i forbindelse med indskanningen ikke er sket væsentlige forringelser af bevaringsværdige dokumenters læselighed.
    - › **Bekg nr. 995 af 03/08/2010 § 2, nr. 14) Papirdokumenter, som er indskannet i et IT-system, kan kasseres under forudsætning af, at der i forbindelse med indskanningen ikke er sket væsentlige forringelser af bevaringsværdige dokumenters læselighed.**

INDBERETNING AF MAGTANVENDELSE

- › Lovlig/ikke lovlig – begge dele skal indberettes
- › Hvem indberetter – lederen/dennes stedfortræder
- › Hvem indberetter man til?
  - › Anbringende kommune – led i det personrettede tilsyn → Er barnet/den unge korrekt anbragt?
  - › Socialtilsynet – Tilsyn ifht selve stedet → Ikke afgørelse om **lovligheden**, men tilsynet skal kontakte politiet, hvis en indberetning giver **begrundet mistanke** om en strafbar handling. Der skal **derfor i realiteten** foretages en vis retlig prøvelse
- › Lovforslaget om voksenansvar §§ 21-22 viderefører ‘med visse sproglige ændringer’ de tidligere regler

SERVICELOVEN – EFTER ANBRINGELSE

Efterværn

SÆRLIGT OM INDTJENING

› Aktivlovens § 30ff

- › Hovedregel: Fradrag 'krone for krone' (skattepligtig personlig indkomst) for indtægter
- › Loven indeholder nogle undtagelser til hovedreglen. Undtagelserne er udtømmende og omfatter **IKKE** dusør ifbm beskyttet beskæftigelse og lignende – indtjeningen skal altså indberettes
- › Beskæftigelsesforvaltningen skal bortse fra 25 kr./timen ved **beskæftigelsesfremmende foranstaltninger** (max 160 timer./mdr.), men det må forstås som en aktivitet, der er igangsat i samarbejde med beskæftigelsesforvaltningen (læs mere i aktivlovens § 31)

SÆRLIGT OM INDTJENING

› Sygedagpenge

- › Når man modtager sygedagpenge er man pr definition uarbejdsdygtig og må derfor ikke have indtægter ved beskæftigelse – for så er man ikke berettiget til ydelsen

› Førtidspension

- › Fritaget beløb (indeksreguleret) på ca. 74.000 kr. – minimumsbeløb 1/40
- › Fradrag for 30% af indtægt
- › **NB!** Reglerne om førtidspension er komplicerede – det anbefales at kontakte forvaltningen!

HVIS DET BRÆNDER PÅ:

› **Kontaktinformation**

› **Mail: ca@law.au.dk**

› **Telefon: 87165479**